

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถ ควบคู่กับการสร้างเสริมคุณธรรมเพื่อที่จะให้มีการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะการศึกษาในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เพราะถือว่าเป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนซึ่งเป็นฐานกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในการสร้างเอกภาพของชาติ โดยการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถพื้นฐาน และยังเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (มุสตี กุฎิจันทร์. 2537 : 231)

ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพในด้านสังคมคุณภาพสังคมภูมิปัญญา และการเรียนรู้และสังคมสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกันอันจะเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มีคุณธรรมและยั่งยืน

จากอดีตการจัดการศึกษาถูกแยกออกมาให้เป็นระบบของทางส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาโดยประชาชนในชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาส่งผลให้เกิดภาวะโรงเรียนหรือสถานศึกษากับชุมชนไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ทั้งในด้านของเนื้อหาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนระบบการจัดการศึกษาและการบริหารงานสถานศึกษา แต่ในปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาจึงหันมามุ่งเน้นให้มีการเชื่อมโยงชุมชนและโรงเรียนเข้าด้วยกัน มีการสร้างความรู้สร้างความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเองได้ การที่โรงเรียนและชุมชนเกิดการร่วมมือและเชื่อมโยงกันนี้เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แกกันและกัน ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นคงไม่หนีไปจากจุดประสงค์สำคัญในการเรียนรู้ที่ต้องการสร้างให้คนทุกคนมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ช่วยเพิ่มพูนความสมดุลและความเสมอภาคให้กับชุมชน (อนก นาคะบุตร. 2545 : 3)

หลักของการปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นการปฏิรูปทั้งระบบและกระบวนการโดยมีหลักการสำคัญว่าต้องการให้เกิดเอกภาพด้านนโยบาย ด้านมาตรฐานและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาและเขตพื้นที่ทางการศึกษา ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยถือว่าเป็นการคืนอำนาจในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน อันเป็นการสอดคล้องกับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต้องการ

ให้คิดเสมอว่า การศึกษาเป็นเรื่องสำหรับทุกคน ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องมีส่วนร่วม มีส่วนรับผิดชอบร่วมกันตามหลักว่า “ การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคนและทุกคนเพื่อการศึกษา ” (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2543 : 29-30)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้มีการกำหนดสิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดย “ การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ” (สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน. 2543 : 11) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 29 กำหนดว่า “ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (ราชกิจจานุเบกษา. 2542 : 9)

ในการเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของประชาชนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษานั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรและหน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาก็มีอิสระในการตัดสินใจในการดำเนินงานโดยมีประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของประชาชนในชุมชนนั้นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ในลักษณะสองลักษณะคือ

1. ลักษณะที่เป็นทางการ
2. ลักษณะไม่เป็นทางการ

ในส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญยิ่งในด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งมีลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบเป็นทางการทั้งนี้เพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีผลบังคับใช้ในระยะเวลาานพอสมควรแล้ว จากผลของการประเมินแนวทางการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างชุมชนกับสถานศึกษานั้น พบว่าการเข้ามามีส่วนร่วมยังอยู่ในระดับน้อยและมีผลการดำเนินการมีส่วนร่วมยังไม่เป็นที่น่าพอใจอันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น นับเป็นครั้งแรกที่มีกฎหมายได้มีการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทำให้ชุมชนยังไม่เข้าใจในบทบาทของตนเองเท่าที่ควรในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสถานศึกษายังไม่มีความตระหนักให้กับชุมชนให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษา (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2545 : 54)

จากการศึกษารายงานการวิจัยการประเมินคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2531 : 32) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังมีลักษณะผิวเผินมีการให้ความร่วมมือตามโอกาสต่างๆ แต่ขาดการวางแผนอย่างรัดกุมและจริงจังจึงทำให้ชุมชนยังไม่มียบทบาทในการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควรและตามข้อเสนอแนะในรายงานการวิจัยของทิพพยา สุวรรณภูมิ (2544 : 108) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่าโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นโดยชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาโดยมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา ตลอดจนการพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันในด้านการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและสนองความต้องการของบุคคลในชุมชน และด้วยเหตุที่คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน ได้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลในชุมชนได้เป็นอย่างดี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบของกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 เป็นรายด้านรวมทุกด้าน จำนวน 8 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายด้านรวมทุกด้าน

1.2.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

1.3.1 ได้ทราบถึงความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

1.3.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดอื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 6,465 คน โดยมีการแบ่งประชากรตามขนาดของโรงเรียนดังนี้

- (1) โรงเรียนขนาดเล็ก 114 โรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1,710 คน
- (2) โรงเรียนขนาดกลาง 154 โรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 2,310 คน
- (3) โรงเรียนขนาดใหญ่ 163 โรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 2,445 คน

รวมจำนวน 431 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 6,465 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan แล้วสุ่มอย่างง่ายตามขนาดโรงเรียนและสุ่มเฉพาะเจาะจง โดยประธานและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

(1) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 92 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา
จำนวน 184 คน

(2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 108 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา
จำนวน 216 คน

(3) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 113 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา
จำนวน 226 คน

รวมจำนวน 313 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 626 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน
ประกอบด้วย

(1) โรงเรียนขนาดเล็ก

(2) โรงเรียนขนาดกลาง

(2) โรงเรียนขนาดใหญ่

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543
จำนวน 8 ด้าน คือ

(1) กำกับการดำเนินงานกิจการของโรงเรียนเกี่ยวกับการ จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน
ธรรมนูญโรงเรียน การพิจารณาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น การกำหนดที่จะให้
ผู้ปกครองปฏิบัติตามเรื่องหนึ่งเรื่องใด การจัดกิจกรรมของโรงเรียนและการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน

(2) จัดหางบประมาณพัฒนาท้องถิ่นและความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆเพื่อ
สนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน

(3) ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาโรงเรียน

(4) ให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือ โรงเรียน

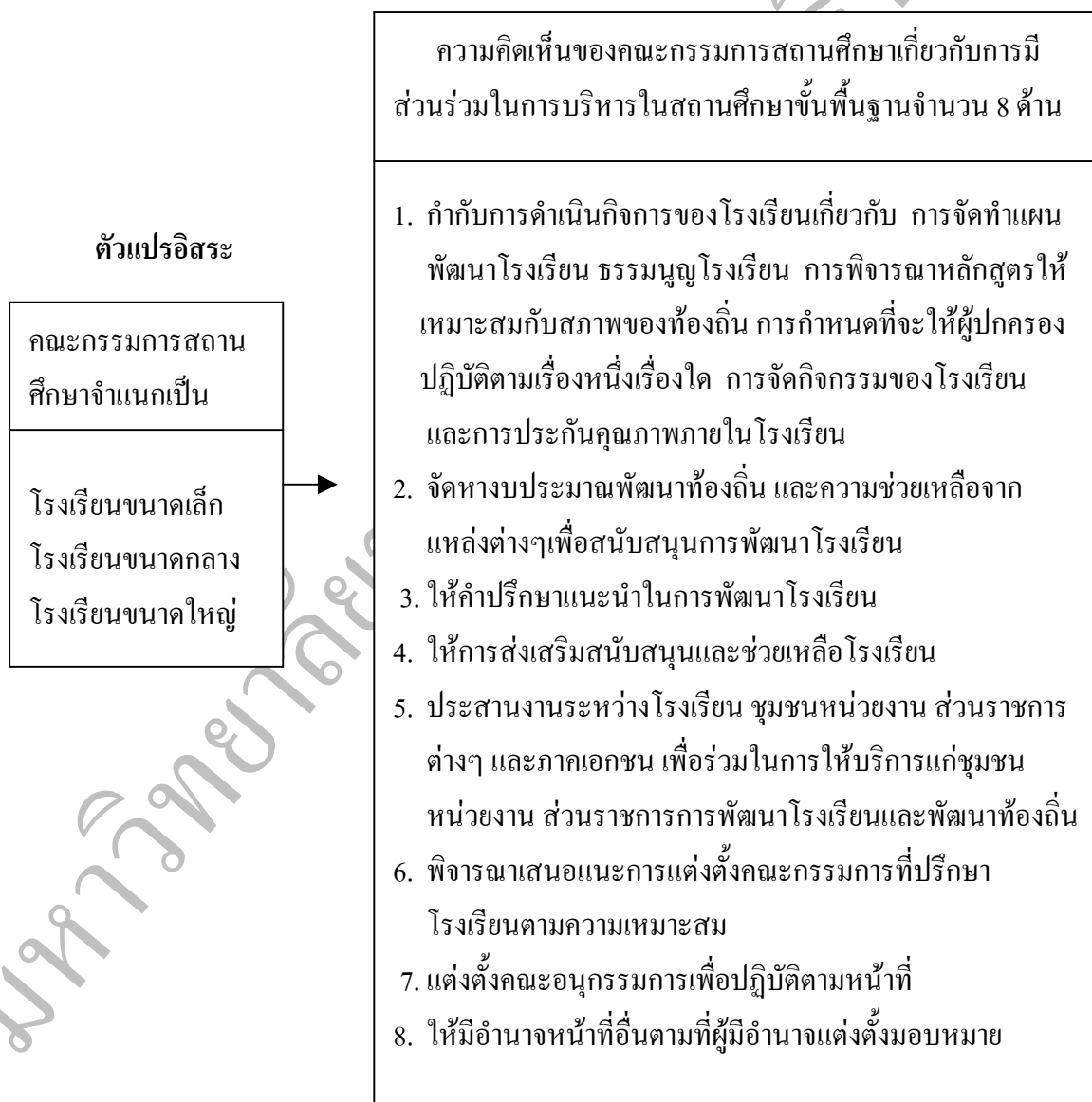
(5) ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่างๆ และ
ภาคเอกชน เพื่อร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ การพัฒนาโรงเรียนและ
พัฒนาท้องถิ่น

(6) พิจารณาเสนอแนะการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนตามความเหมาะสม

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่

(8) ให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมาย

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 จำนวน 8 ด้าน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 จำนวน 8 ด้าน คือ

1) กำกับการดำเนินกิจการของโรงเรียนเกี่ยวกับ การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน การพิจารณาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น การกำหนดที่จะให้ผู้ปกครองปฏิบัติตามเรื่องหนึ่งเรื่องใด การจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและให้ความเห็นชอบ ในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา ข้อกำหนด กฎระเบียบข้อบังคับที่จะให้ผู้ปกครองปฏิบัติตาม การจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2) การจัดหางบประมาณพัฒนาท้องถิ่น และความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดหางบประมาณและขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการ หน่วยงาน ภาคเอกชน สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขต สมาคมศิษย์เก่า ศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครอง ในการให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนการบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวในการให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานในการพัฒนาโรงเรียน

3) ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาโรงเรียน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยมีการให้คำปรึกษาแนะนำโรงเรียนเกี่ยวกับ ด้านนโยบาย ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ด้านงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดหาและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมในโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ชุมชน และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

4) ให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือในการแสวงหาแหล่งความช่วยเหลือ การรณรงค์ให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน ในด้านการจัดหางบประมาณการจัดกิจกรรมจัดหาทุนการศึกษาจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดหาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรในโรงเรียนตลอดจนการดูแลความปลอดภัยให้กับ นักเรียน ครู บุคลากรและทรัพย์สินของโรงเรียน

5) ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่างๆและ ภาคเอกชนเพื่อร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ การพัฒนาโรงเรียนและ พัฒนาท้องถิ่น หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการประสานงาน กับหน่วยงานของสำนักงานเขต หน่วยงานทางราชการ หน่วยงานทางราชการในท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชนในการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการให้บริการชุมชน พัฒนาโรงเรียนและพัฒนาท้องถิ่น จัดแหล่งความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ เป็นสถานที่พักผ่อน เป็นลานกีฬาของชุมชน ตลอดจน ประสานงานให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

6) พิจารณาเสนอแนะการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนตามความ เหมาะสม หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอตัวบุคคล ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน กำหนด บทบาทหน้าที่ และให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน

7) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงาน ในส่วนที่สำคัญที่ต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และเป็นผู้เสียสละเพื่อให้การ ดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

8) ให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมาย หมายถึง คณะกรรมการ สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนตามที่ผู้อำนวยการเขตซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ แต่งตั้งมอบหมายให้คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติ

1.6.2 คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง บุคคลและกลุ่มบุคคลที่สถานศึกษาได้รับการ พิจารณาคัดเลือกว่าเหมาะสมและมีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วย คณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนสมาชิกสภาเขต ผู้แทนศิษย์เก่าโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า 7 คนแต่ไม่เกิน 15 คน เพื่อเป็นตัวแทนในการสนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินงาน ของโรงเรียนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้เสนอรายชื่อให้ผู้ว่าราชการเขต แต่งตั้ง

1.6.3 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนจำนวน 431 โรงเรียน

1.6.4 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ขนาด โดยจำแนกตามจำนวนนักเรียนประกอบด้วย

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 400 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 401–800 คน
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 801 ขึ้นไป (สำนักการศึกษา

กรุงเทพมหานคร. 2545 : 39)

1.6.5 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง การแสดงความรู้สึกรหรือการออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

1.6.6 รูปแบบการมีส่วนร่วม หมายถึง ข้อเสนอที่ค้นพบจากการค้นคว้าแล้วนำเสนอเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วม